UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Disqvisitionvm Magicarvm Libri Sex

Delrío, Martín Antonio

Mogvntiae, 1624

Sectio II. De purgatione Monomachiæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-62472

Visual Library

A
tas emiſſæ biremem Gotholanam ac-
cepere ; & in Siculorum Gotholano-
rumque contemptum, extra Drepa-
num ,furcæ noctu rectorē biremis af-
fixerunt. Miſer ille diu fruſtra queſtus,
nihil vnquam ſe Genuenſibus nocuiſſe:
vt vidit plus gentis odium illos , quam
æquitatem mouere: præcipuáque mor-
tis ſuæ cauſam eſſe trierarchum Genu-
enſem, iuſsit vt ſe ille intra ſextū men-
B
ſem ante Deum iudicem ſiſteret. nec ir-
rita vocatio fuit. condicto Ligus tem-
pore mortuus fuit *e*. Armoricis Fran-
ciſcus Dux præfuit: is ſumma crudeli-
tate fratrem ex Anglia redeuntem de
medio ſuſtulit; ſed viciſsim fratris cita-
tione intra annum de medio ſublatus,
principatum cum vita amiſit *f*. vix eſt
quiſquam cui non ſit audita damnatio
Templariorum: ex his vnus Neapolita-
C
nus eques traditur ad diuinum iudici-
um appellaſſe, & Clementem V. ac Phi-
lippum Pulcrum Francorum Regem,
anni ſpacio cōceſſo, coram tribunal il-
lud ſupremum citaſſe: addit Fulgoſus *g*
intra id tempus Clementem repente
mortuum, nec multo poſt Philippum
quoque interijſſe. Hoc alij ex calculo
temporis conantur refellere Sed idem,
confirmant Chriſtianus Maſſæus , &
D
Meierus *h*, qui Papam & Regem eo-
dem anno 1314. tradunt obijſſe, illum
20. April. hunc 29. Nouembris. fue-
runt quidem Templarij Anno 1312. in
concilio Viennenſi, tertia Aprilis con-
demnati: ſed non omnes eodem Anno
comprehenſi ac occiſi: ſed quidam ſe-
quenti, vt Neapolitanus ille; ſcilicet an-
no 1313. cumque 1314. currente mortui
E
ſint Iudices illi duo , dicuntur non im-
merito eodem anno obijſſe, quo citati
fuere: imo Gaguinus & Æmilius mor-
tuum volunt regem Anno 1313. quem
conſtat Pontifici ſuperuixiſſe.

e Fulgoſ. lib. 1. c. 6.

f Aeneas Syluius Europeæ hiſt. c. 43

g d. ca. 6.

h Meierus l. 2. Annal. & lib. 17. Chron. Maſſæ. cōſentit Onuphr. in PP. Rom. hiſtor.

SECTIO II.

De purgatione Monomachiæ.

A
NVlla fuit quondam fre-
quentior purgatio iſta; quo-
tieſcumque criminis notitia
ſeu probatio obſcura ; vel
actor reum prouocabat; vel reus ipſe
offerebat ſe, aut ſuo loco alium: inuen-
B
tionem quidam Mantinæis tribuunt;
alij volunt antiquiorem eſſe *i*. conſtat
etiam Palæſtinis in vſu fuiſſe, ex Goliæ
prouocatione, quem Dauid ſuperauit.
Fuit maxime in vſu poſt Barbarorum
in Italiam irruptionem apud Longo-
bardos *k*, & apud Germanos *l*, & Fran-
cos *m* & etiam Hiſpanos *n*, non ex ho-
micidij tantum cauſa (*iux. c. vni. § ſi quis
hominem §. ſi quis alium. de pace Conſtant.*)
C
ſed & ob aliud quoduis graue crimen,
vel magni momenti cauſam , vt poſt
Bald. communiter DD. cenſuere. *Bald.
in d. cap. vni. Alciat. & Oroz. c. ad l. ex hoc
iure. D. de iuſt. & iur. Iulius Ferret. conſ.
6 de duello in prin. & conſ. 9 nu. 6. conſ. 11.
num. 3. & 4. & Menchaca libr. 1. illuſt. qq.
cap. 49*] Et ſanè in iuriſiurandi locum
propter crebra periuria hoc fuit in-
troductum , coram Ioanne XIII. per
Othonem 4. in Romandiola *o*: ſed prius
D
apud Francos iam Carolus Magnus hoc
ſtatuerat, quoad cauſas criminales *p*,
poſtea ad ciuiles quoque extenſum *q*.
vt & apud Moſchos *r* & Danos *s*, olim
in vſu. Ritus duelli poſſunt colligi tum
ex Annal. Boiorum *libr* 4. tum ex Tici-
nēſis Hiſt. Bern. Sacci. *l*. 9, Sed in mori-
bus, & armorum genere præſertim,
non idem obſeruatum apud ſingulas
E
nationes: plerúque receptum, vt armis
militaribus regionis eius vterentur, Ca-
rolus Magnus voluit vt fuſtibus: po-
ſtea receptum, vt rei ſit optio, & ius
armorum præſcribēdorum. In celebri

i Alcia. de ſingula. certa c. 2.

k Lege Lōgob. tit. qualiter ſe quiſque defē. d. b. ti. de purgare tit. de homicidio liberi hominis.

l Lambert. Schaffnaburg. ſæpe.

m docet Guido Papa deciſ. 92. Hotoman. l. 3. obſeruat c. 15. Charondas deciſ. 607.

n ti. 4. part. 7. & paſſim Mariana, in hiſt. Hiſpan.

o l. anti-quit. & l. vlt. lib. 2. lege Lōb. tit. 54.

p l. mētio. tit. 54.

q l. l. vlt. & l. 5. leg. Francic. tit. 4.

r Olaus l. 1. c. 10.

s Saxo. l. 5.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

illo duello Cambronenſi inter Iudæum, qui imaginem Deiparæ vulnerarat, & paralyticum, Lex Carolina ſeruata.

Anno enim 1326. Guilh. Tertio Comite Hannoniæ, Verpa quidam ſe finxerat ſincero animo Chriſtianis ſacris baptiſmo initiari. ſuſcepit ex fonte Comes, & Guilh. filiolum nominauit, & apparitorem Curiæ Montẽſis eſſe iuſſit. Non diu poſt, homo impius ingreſſus ædem monaſterij Cambronenſis, actus furijs, blaſphemias in Deiparæ imaginem multas effudit, & (horrendum) venabulo quatuor plagas inflixit, vnde sãguinis ſtatim riui manarũt; videre faber aſciarius quidam, & Monachus laicus Matthæus Lobbius. faber aſcia caput findere Iudæo parabat; ſed à monacho prohibitus, rem detulere igitur ad Abbatem Ioannem de Montibus: is ad Comitem. Iudæus pertinaciter tormenta eluſit. Sic dimiſſus: quadriennio poſtea ab Angelo apparente, quidam ſenex nomine Ioannes Flander Eſtinnenſis, & ſeptennio iam ex paralyſi clinicus iubetur Iudæum accuſare, & duello prouocare. Bis monitus, Parochi iuſſu ſenex rem adhuc differebat. Tertio illi ipſa Virgo quinque illis plagis conſauciata ſe vidẽdam præbuit; & imperat monomachiã. Plenus ſpe ac fide ſenex adit Cambronem, cernit in imagine vulnera, quæ in viſo, accedit Comitem, accuſat recutitum, dies pugnę dicitur, arma rudes fuſtes & ſcuta lignea, ſuperſunt hodie. Iudæus veſco corpore, ferox viribus tibiales faſcias tintinnabulis cinxerat, & ſic ſenem ridebat. Sed iuuit athletam ſuum Deus tam impar commiſſus, æger ſanum, debilis fortem, ſenex iuuenem proſtrauit: & horrende blaſphemantem, conuictum, ſed non pœnitentem: comes iuſsit caudæ equinæ alligatum

A trahi ad patibulum, & capite deorſum, duobus ad latera moloſsis eum rabide laniantibus, appenſum ſubdito igne fumo interire. [*narrat fuſe Robert. Hauportius duabus eadẽ re libris carmine conſcriptis.*] Hiſpani ſemper militaria arma retinuere, vt ex cunctis eorum Annalibus patet. Duellorum tum inter Principes pro regno, vt inter Corben &
B Orſuan Hiſpanos apud Liuium; & Edmundum Anglum & Canutum Danum Reges apud Polydorum, Hundingum & Roheum Daniæ reges apud Crantzium, Petrum Aragonium & Carolum Andegauenſem apud Antonium *a*, & pro principibus inter priuatos: vt Charellum & accuſatorem reginæ Gondilbergæ *b*; pueri quoque pro vxore Henrici tertij contra gigantem *c*; & Burchardi contra Conradum
C iactantem ſe cum regis nepte concũbuiſſe, anno 950. apud continuatorem Regionis: item inter priuatos, vt coram Othone I. quando diſceptatum, vtrum in ſucceſsionibus auorum eſſent nepotes cum patruis, vt patrem ſuum repręſentantes, admittendi, & vicere, qui pro nepotibus pugnabant *d*. Mira ſæpe in
D his accidere. duo tantum narrabo. Vnum ex fide Dubrauij *e*; Radiſlaus, Curimenſis Princeps Miſtibogij filius, per iniuriam inuaſerat Bohemiæ fines, coactus à ſuis tandem optimus rex VVenceslaus militem collegit. cum iam dimicaturæ eſſent acies. *Si aliter, exclamat VVenceslaus, niſi prælio res componi nequit, cur non potius ſine inſontium ſanguine: ipſi inter nos ſingulari certamine decernimus?*
E *Nulla ſit mora, loriculam ſuper cilicinam veſtem indutus, paruoque cenſiculo ſuccinctus VVenceslaus in arenã prodit: at Radislaus cataphractus haſtatuſq; cum ingenti machæra ſe infert. VVenceslaus ſigno crucis frontem pingens ſubito angelos vidit, atque hanc vocem, velut ab homine promptam, au-*

a Liuius l. 28. & Plutar. in vita Scipionis Polydo. Virg. l. 7. hiſt. Angl. Crantzius l. 1. c. 21. & 22. Daniç. D. Anton. p. 3. tit. 20 c. 4. §. 8. hiſt. ſum. & Ricius l. 3. hiſt. Neap. Froiſſar. Chron. l. 1

b Paul. Dia. hiſt. Longob. l. 4. c. 16.

c Nauclerus gene 35.

d VVitichindus l. 2. Vincentius l. 24. ſpeculi c. 70.

e l. 5. Hiſt. Bohem.

dit: Ne feri. & *repente Radiſlaus humi pro- cumbens, veniam audaciæ popoſcit, ſeque po- teſtati victoris permiſit. Alleuans proſtra- tum VVenceſlaus monuit, data venia* & *dignitate ei reſtituta, vt contumaciam in obſequium debitum verteret, ne poſt gra- uius ab irato numine plecteretur.*] Hic Deus miraculo iuſtitiam cauſæ decla- rauit; quando miraculo Deus non fa- uet, fieri ſolet, vt vel maneat dubia res; vel iuſtam fouens cauſam ſuccumbat. Prius in pugna duorum Hiſpanorum Nobilium accidit tempore Alfonſi Regis: qui Petri Regis Caſtellæ pater. Hi fuere Ruy Paez de Viedma, & Pay Rodriguez de Auila, ille hunc prodi- tionis accuſauit: hic illum ſceleris gra- uioris viciſſim recriminatione pulſa- uit. cum ventum eſſet ad duellum, tri- bus continuis diebus ab ortu ſolis ad occaſum pugnarunt, multiſque ſe vul- neribus affecerunt, & dubia prorſus: nec in vnum alterumue inclinante victoria: vtrumque rex innocentem pronunciauit, & æquali virtute prædi- tos amicos eſſe voluit, Narrat fuſe Pet. Maxia *f*. Sic etiam dubia manſit Zamo- rentium cauſa, quos proditionis accu- ſabat Did. Ordonius de Lara, innocen- tes contendebant Ariæ Gonſalij filij: quorum cum duos iam Ordonius oc- cidiſſet, tertioque vulnus lethale infli- xiſſet; ſaucius cadens equo habenas ab- errante gladio præſcidit, equus Ordo- nium inuitum extulit extra monoma- chiæ ſepta, quod victi indicium. Sic ille non victor, equi culpa: non victus, propria virtute. Iudices ſibi N.L. pro- nunciarunt. *Mariana l. 8. Hiſtor. Hiſpan.* Multos quorum cauſa iuſta erat in monomachia ſæpe ſuccubuiſſe docent poſt Innocentij III. reſcriptum, *cap. 2. de purgatione vulgari* & Regis Rotharij l. 1. lege LONGOBARD. titu. de mono- machia, etiam IOANN. BAPTISTA

f Silu. var. lect. p. 2. cap. 10.

SVSIVS *g*, & VRREA HISPA- NVS *h*.

Hęc vt eſt, repugnat omni iuri, quæ eſt communis DD. ſententia, citra Paridem à Puteo, vt docent recentio- res ſcriptores non pauci, *nempe Lancel- lotus Conrad, libro 1. templ. iudic. capite 1. §. 3. verſ. duellum prohibere,* & *tractatu. de duello, in præfat. Menchaca libro 1. illuſtrium quæſtionum c. 12.* & *cap. 49. Viuius lib. 1. comm. Opinion. lit. D. verſ. du- ellum. Petrinus Bellus p. 19. de re militari. titu. 2. à num. 128. Iulius Ferrettus conſil. 1. numero 3.* & *6. conſi. 2. numero 4. cum ſeqq. conſ. 8. numero 4. conſi. 20. numero 10.* & *i- dem ſæpiſſ. in tractatu de duello. Alciat. l. 5. reſponſ. conſ. de duello.* Quod repugnet iuri naturæ, docent optime SVSIVS *d. opere.* & Antonius Bern. Mirandula- nus *libro ſuo contra Poſſeuinum de expugna- tione ſingular. certam.* & PETRVS MESSIA *p. 4. variar. lect. cap. 9.* Quod iuri ciuili: probant communiter DD. *ex l. 1. C. de gladiator. libro. XI.* quamuis ea lex hoc non conuincat, ſufficit ta- men, quod nulla ROMANORVM lege ſit hæc monomachiæ purgatio appro- bata: cumque iuri naturæ repugnet, conſtat omnem conſuetudinem in cõ- trarium inualidam eſſe, vt recte Cano- nes dicunt *i*. Quod iure diuino & ſa- cris litteris prohibitum ſit duellũ, pro- bant ex omnibus locis, quibus prohi- bemur Deum tentare, & quibus prohi- bemur occidere *k*. Apertior eſt proba- tio iuris Eccleſiaſtici ſeu diuini poſiti- ui. Nam & olim hoc canones prohibu- ere, & apertiſsime Concilium Trident cuius hæc ſunt verba; *Deteſtabilis duello- rum vſus fabricante diabolo, introductus vt cruenta corporum morte, animarum et- iam perniciem lucretur, ex* CHRISTIA- NO *orbe penitus exterminetur: Imperator,* REGES, DVCES, PRINCIPES, MAR- CHIONES, COMITES, & *quocunque*

g li. de iniuſtitia duelli
h l. de duello.
F.

i cap. 1. de cleric. pugn. in duello. Alciat. de reſponſo de duello, & DD. citati.
k Pet. Matthæus in Notis ad Bullam Gregor. XIII mox laudandã. Tamẽ tenuera loca illa ſcripturæ parũ vrgent protectuos. c. toto titu. ferme de purgatio. vulgari. tit. de cler. purgatione in duello. c. monomachiam 2. q. 4.

alio

alio nomine Domini temporales, qui locum ad monomachiam in terris ſuis inter CHRISTIANOS *conceſſerint, eo ipſo ſint excommunicati, ac iuriſdictione & dominio ciuitatis, caſtri aut loci, in quo vel apud quem duellum fieri permiſerint, quod ab Eccleſia obtinent, priuati intelligantur: &, ſi feudalia ſint directis* DOMINIS *ſtatim acquirantur. Qui vero pugnam commiſerint,*
B *& qui eorum patrini vocantur, excommunicationis, ac omnium bonorum ſuorum proſcriptionis, ac perpetuæ infamiæ pœnam incurrant, & vt homicidæ, iuxta ſacros canones puniri debeant, &, ſi in ipſo conflictu deceſſerint, perpetuo careant Eccleſiaſtica ſepultura. Illi etiam, qui conſilium in cauſa duelli, tam in iure quam facto dederint, aut alia quacumque ratione ad id quemquam ſuaſerint, necnon ſpectatores, excommunicationis, ac perpetuo maledictionis vinculo te-*
C *neantur: non obſtante, quocunque priuilegio, ſeu praua conſuetudine, etiam immemorabili.*]

Damnarat eundem abuſum ſub excommunicationis pœna, quoad ſubditos tantum Romanæ ſedis, Iulius II. anno 1508. menſe Aprili, & rationes addiderat damnationis bene multas & graues, primo quia hoc fiat humani ge-
D neris inimico inſtigante. 2. quia hinc hominum mortes repentinæ, & animarum perditiones, & noua inter adſtantes amicos pugnantium odia & altercationes, & ex vno inconuenienti plura oriuntur, in animarum & corporum periculum, generiſque humani iacturam pernicioſum exemplum, & ſcandalum plurimorum. 3. quia CHRI-
E STVS docuit DEVM non eſſe tentandum. 4. quia hominem homini inſidiari nefas. 5. quia gladiatoria munera, & huiuſmodi purgationes vulgares à religionis noſtræ pietate damnantur. 6. quia cruenta huiuſmodi ſpectacula à canonibus PONTIFICVM, & imperia-
A libus legibus ſunt prohibita. Denique GREG. XIII. laudatiſsimus PONTIFEX ad omnes CHRISTIANOS voluit pertinere hanc probationem, vt & Concilij Tridentini patres eam extenderant; & quod illi de ſolemni, ſiue publico duello ſanciuerant, hoc ipſe prudentiſsime ad priuatas, & non ſolemnes duellationes, propter eaſdem cau-
B ſas, quę in ijs quoque cernebantur, porro producendum ſibi cenſuit a anno milleſimo quingenteſimo octogeſimo ſecundo nona Decemb. his verbis; *creſcente hominum malitia facinoroſi non deſunt, qui quod publice prohibitum eſt, priuatim exſequi non dubitent, dum ſic pœnas prædictas eludere ſe poſſe arbitrãtur. Nos ad hæc euertenda plenius euidentiusq; prouidendũ eſſe rati conſiderantesq; duellum priuatum, non minus cruentum, & animæ & corpori*
C *noxium eſſe, quã quod publice perpetratur: auctoritate Apoſtolica ſtatuimus.* (1.) *illos, qui ex condicto, ſtatuto tempore & in loco conuento monomachiã commiſerint, etiamſi nulli patrini ſocijve ad id vocati fuerint, nec loci ſecuritas habita, nullæve prouocatoriæ litteræ, aut denunciationis chartulæ præceſſerint, cenſuris & pœnis omnib. à dicto con-*
D *cilio propoſitis teneri, perinde ac ſi publico & conſueto abuſu ſingulare certamen iniuiſsẽt.* (2.) *volentes etiam locorum dominos, ſi certamen ex condicto huius modi permiſerint, aut quantũ in ſe fuerit non prohibuerint,* (3) *omneſq; illud fieri mandantes, inſtigantes, conſilium vel fauorem dantes, equos, arma, pecuniam, commeatum, & alia ſubſidia ſcienter ſubminiſtrantes, aut* (4) *ex compoſito ſpectatores vel ſocios quouis modo ſe præ-*
E *bentes eiſdem cenſuris & pœnis ſubiacere, etiamſi illi qui ad locum deſtinatum pugnaturi acceſſerint, impediti pugnam non commiſerint, ſi per ipſos non ſteterit quo minus illa committatur. Non obſtantibus, &c.*] Ex quibus ſane apparet, qui hodie priuatis prouocationibus in hanc

a Bulla quæ incip ad tollendum deteſtabilem.

excommunicationem, nulli reſerua- A
tam, incidant. Videor autem mihi ex
verbis vtriuſque prohibitionis quædã
colligere non vtilia obſeruatu. Primo
illos quoque incidere, qui dicunt, *Veni
ad talem locum: ego te illic exſpectabo*: nam
iſti certum tempus conſtituunt, illud
ipſum præſens; ſicut craſtinum, qui di-
cunt cras tali hora, &c. Secundo Prin-
cipes non prohiberi hanc licentiam
concedere infidelibus; tum quia ſunt
extra curam Eccleſiæ, tum quia Con- B
cilium expreſſe dicit; *inter Chriſtianos*
3. non prohiberi iuſtum bellum geren-
tes Principes, quam poſſunt cauſam
prælio decidere, eam paucis commit-
tere per duellum definiendam, hoc
enim tunc in belli locum ſuccedit: Nõ
tamen liceret illis animi cauſa, vel glo-
riæ ſolius ad oſtendendum robur mili-
tum facere; ſicut olim fecerunt Ioab &
Abner *b*: nam vox, *ludere*, illic ſignificat C
proluſionem pugnæ. Inſtituebatur e-
nim hoc, vt arbitror, quaſi diuinato-
rium quoddam victoriæ præiudiciũ,
quo Germanos olim vti ſolitos Cor-
nel. Tacitus teſtatur *c*. Quæ ipſa diui-
natio eſt prohibita: Et ſicut pro ſola
gloria humana bellum non licet ſuſci-
pere, ſic nec duellum licet permittere.
4. Quoad conſulentes, ex Gregorij ver- D
bis intelligitur, eos dumtaxat incidere,
qui ſuadent affirmatiuam, non vero
qui duellum diſſuadent; & ad hoc con-
ſilium conſcriberent, vel darent, hi e-
nim non peccant. 5. quoad ſpectatores;
non incidere, qui illac tranſeuntes obi-
ter adſpicerent certamen: vel ſubſiſte-
rent ad dirimendũ; immo nec illos, qui E
ex inſtituto eos fuiſſent comitati; vt
certamen impedirent: ideo enim ad-
ditur, *ſi per ipſos non ſteterit*, *&c.* ipſos
ſcilicet ſpectatores & ſocios, &c. vnde
6. infertur, eos qui comitarentur vel ſo-
ciarent, incurſuros, etiamſi non ſit pu-

b 2. Reg. 2 v. 15.
c libro de moribus German.

gnatum; quando conati ſunt efficere,
vt pugnetur, vel ſaltem ſi poterant, non
impediuerunt ipſi, ſed maluiſſent pu-
gnam conſeri. Hæc ſaluo rectius ſenti-
entium iudicio, de re quotidiana. Qui-
dam aſſerunt etiam à Sanctiſsimo Do-
mino noſtro Clemente 8. hodierno P.
M. bullam quandam de Duello editam
quam nondum potui nanciſci. Habes
in compendio bullarum nuper Vene-
tijs edito.

SECTIO III.

De purgatione vulgari per ignem.

HÆc triplex fuit, per rogum, H
per prunas, per ferrum, hoc
eſt vomeres ſeu lateres, ſeu
côticulas vel chirothecas cã-
dentes. Innocentia probabatur, ſi illæ-
ſus quis abiret: ſin, nocens habebatur,
hanc inuenio aliquando ſponte ſuſcep-
tam, aliquando iniunctam prouocato.
De ferro candente obtinet hodie apud
Iaponios, vt docent epiſtolæ noſtro-
rum, vna P. Luiſij Froes ſcripta anno
1595. narrat illuſtre miraculum, quod
accidit Omuræ, in hanc ſententiam.
*Fuerat Chriſtianus quidam degens inter
ethnicos accuſatus furti: & quia hoc crimen
ſeueriſſime caſtigatur in Iaponia, Sic vt de
eo, quantumuis minimo, conuictus, morte
cum nulla veniæ ſpe mulctetur, nec tamen
poſſunt hunc Chriſtianum vere conuincere,
ecce mox gentiles eum obſident, & dum a-
liud non poſſunt, importune compellunt, vt
ritu ipſis conſueto iuramentum edat, qui e-
rat, vt in folio chartæ ſubſcripto ſcriberet,
quod erat iurandum, deinde folio in palmam
manus depoſito, imponeret ferrum candens,
manumque conſtringendo, in ſuum caput
vindictam & iram Chamis imprecaretur,
ſi obiecti criminis reus foret. Quod ſi manus
forte amburatur. aiunt experientia probatũ*

eum